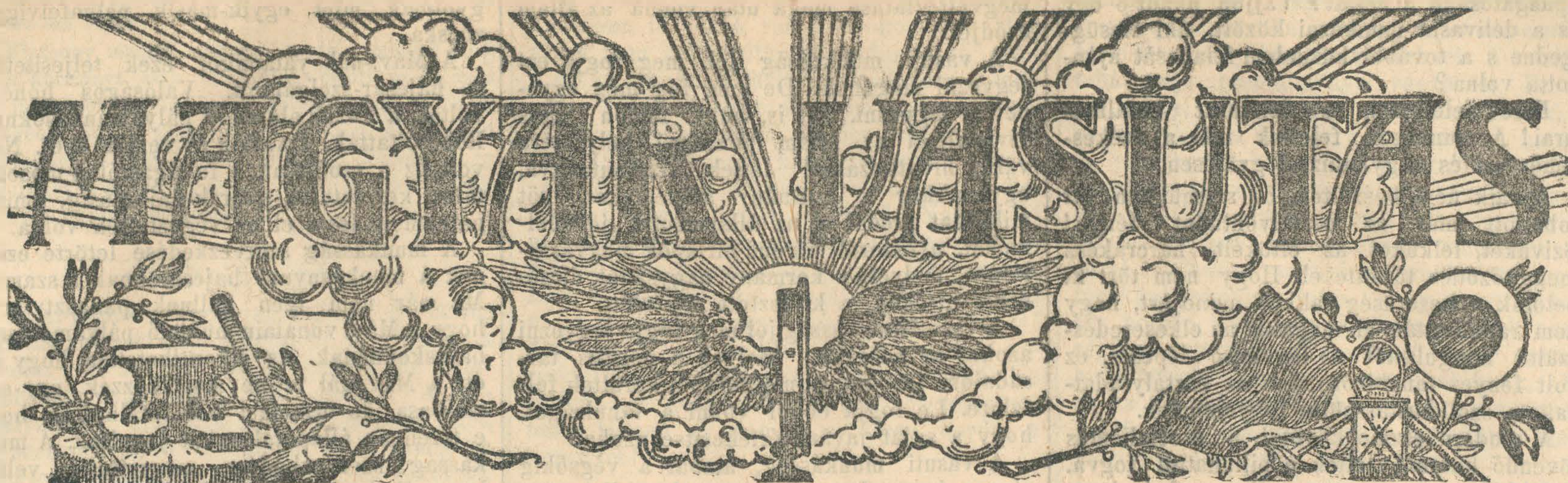

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10.,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — 40 (—,80 kor.) | Félévre — — — 2,40 (4,80 kor.)
Negyedévre — — — 1,20 (2,40 „) | Egyes szám — — — 10 (—,20 „
A Szövetség tagjai díjtanul kapják.

A belső és a külső munkások.

Ezeket a fogalmakat, hogy „külső” és „belső” munkások, alig ismerik másutt, mint a vasuti munkások között. A vasuti munkások nevezik külsőnek azokat a munkásokat, akik nem a vasut szolgálatában állanak. Ezzel ellentétben a vasuti műhelyek, pályafenntartás, fűtőházak, raktárak, szerelvények és állomások munkásait belső munkásoknak nevezik.

Nem olyan régi keletű maga ez a kettős elnevezés. Volt idő, hosszú idő és csak nemrégiben szakadt vége, amikor a vasuti munkások nagyon kevés dologgal törődtek ezen a sárteken, a legkevésbé pedig azokkal a munkásokkal, akik a vasut üzemén kívül dolgoztak. Saját magukkal, a saját helyzetükkel és jövőjükkel se igen törődtek akkoriban a munkások, hogyan gondoltak volna hát azokra a munkásokra, akikkel nem is volt érintkezésük.

Amióta azonban a vasuti munkásság erőteljesen és céltudatosan szervezkedni kezdett, azóta kezdi észrevenni a már évtizedek óta hatalmas táborra tömörült külső munkásságot. A szervezkedés közös formái és egymással párhuzamos céljai közelebb hozták a külső és a belső munkásokat.

Eleinte félszeg, bizalmatlan volt ez a közeledés. Nagyon sokan, talán túlnyomó számban voltak azok a vasuti munkások, akik azt vallották, hogy a vasuti munkásnak egészen különleges a helyzete és semmiképpen sem hasonlítható össze a külső munkások helyzetével. Különösen az Államvasutak munkásaié. Ezeknek állandó a munkájuk, az állam a munkaadójuk, jobb a helyzetük és több a kedvezményük, mint a külső munkásoké.

Azután meg: a külső munkások, amennyiben szervezetekben tömörültek, egytől-egyig *szociáldemokraták*. Még pedig: *nemzetközi* egyetértést valló szociáldemokraták. Ez a nemzetközi szociáldemokrácia pedig „vörös rém” volt hosszú időközön át a legtöbb vasuti munkás előtt. (Még talán most is nagy a száma azoknak, akik libabőrt kap-

nak, ha a szociáldemokratákra gondolnak.)

Érthető ezek után, hogy az érzéseknek és a felfogásoknak mély szakadéka választotta el egymástól a külső és belső munkásokat. De lassankint, alig észrevehető átmenettel megtörtént a közeledés. Vasuti munkások gyűlésén résztvettek a külső szervezetek megbízottjai, viszont vasuti munkások hallgatták végig a külső szervezetekben tartott előadásokat és felolvasásokat. A szocializmus is lassankint elveszítette ijesztő voltát a legtöbb vasuti munkás szemében, sokan, nagyon sokan meg éppenséggel szerelembe estek a szocializmussal. Így azután sok helyen valósággal fegyverbaráti viszony fejlődött a külső munkásság és a vasuti munkások között.

Időszerű tehát, ha ezt a kérdést alaposan megvizsgáljuk és kimondjuk a mi véleményünket is. Hogy ezt megtehesük, előbb nézzük, csakugyan olyan sok elválasztó körülmény van-e a külső és belső munkások között, mint ahogy még sokan ma is hiszik.

Hogy a vasuti munkások óriási többségének az állam a munkaadója és nem magánvállalkozó, az igaz. De mennyivel különb ez az állam mint munkaadó a magánvállalkozónál? Nem éppen úgy kizsákmányolja munkásainak a munkaerejét? És nem éppen olyan ridegen és könyörtelenül utasítja vissza a munkások legszerényebb és legjogosabb kívánságait is? Aki ebben egy parányit is kételkedik, az nézzen körül az államvasuti munkások között és vegye szemügyre azt a választ, amit *Kossuth* Ferenc ő excellenciája a Szövetség emlékiratára adott. Az állam mint munkaadó szakasztott olyan, mint a magánvállalkozó. Magyarán mondva: az egyik tizenkilenc, a másik egy híján husz.

Hát azok a kedvezmények? Bizony azokkal is furán vannak a vasuti munkások. Papirosos, rendeletben megvan egy és más kedvezmény. De mi helyt komolyan és a saját jól felfogott érdekében élni kívánnak a vasuti munkások ezekkel a kedvezményekkel, hát szertefolynak, elolvadnak,

mint a márciusi hó. Nem is kell igen bizonyítanunk ezeket az állításainkat. Elég, ha rámutatunk arra, hogy a tüzelő-anyagra van ugyan kedvezménye a vasuti munkásnak — már amelyiknek van —, de hány olyan vasutas van, aki még ősszel lefizette a kedvezményes tüzelő árát és majd valamikor tavasszal fogja megkapni. Vagy például, a szabadjegy kedvezményéről szólva, arra a legújabb rendeletre mutatunk rá, amely egy tollvonással fosztja meg a vasuti munkást a szerzett jogaitól.

Anyugbérpénztárról („nyögbér”-nek és „nyuzbér”-nek nevezik szélteben-hosszában!) és a betegsegélyező-pénztárról nem is szólván, mert ebben a tekintetben a külső munkásoknak határozottan előnyösebb a helyzetük, mint a vasuti munkásoké.

Látnivaló, hogy *ellentét nincs a külső munkások és a vasuti munkásság között*. Nincs semmi, ami különválásra, egymástól eltérő uton való haladásra kényszerítené őket.

Ellenben nagyon sok és óriási fontosságú ok egyenesen arra *kényszerítik* a vasuti munkásokat, hogy vállalva küzdjenek, egy uton haladjanak, egy zászló alatt küzdjenek. Ezeket az okokat lapunk jövő számában fogjuk felsorolni. (Pf. S.)

Kiábrándulás.

Ha volt még parányi hit a vasuti munkások tízezreiben, melyet a jelen kormánynak a munkások iránti jóakarataiba vetett, úgy az utóbbi hetekben lefolyt események kétségtelenül kiolták belőle. Ha volt remény arra, hogy a vasuti munkások a békés szervezkedés eszközével segíthetnek bajaikon s helyzetüknek feltárással elérik — nem a tökéletes boldogságot ezen a földön, — hanem a rettenetes nyomorúság enyhítését, úgy ez a remény is erősen megcsappant.

Azonban ehelyett nem a esüggedés, nem a lemondás szállt a szívekbe, hanem a legteljesebb, a legodaadóbb harci vágy, küzdeni az elnyomatás, a kizsákmányolás ellen.

A kiábrándulás elsősorban a délvasuti munkástevéreinknél következett be. Hónapokig tartó huzavona után megkapták a délvasut igazgatóságától az emlékiratra a választ, amelynek minden sorában gyalázatos szűkkeblőség, a nyomor kigunyolása lelhető fel. De vajjon elérte-e a délvasut

igazgatósága a célját? Vajjon akadt-e egy is a délivasut munkásai között, aki elesztégedne s a további küzdelem feladását ajánlotta volna?

Erré feleljenek a délivasut hatalmas urai! A munkások feleltek már a székesfehérvári és nagykanizsai gyűlésen.

Ajkaik nem beszéltek, de szemükben ott lobogott már az osztályöntudat fénye! Szívüket, lelküket az eltökélt, harcrakész meggyőződés töltötte el. Hogy nem tört ki belőlük a keserűség akkor mindjárt, hogy nem ragadtatták el magukat az elkeseredés-szülte hangulattól a legvégső lépésre, ez volt fényes tanubizonysága az osztálytudatnak, a szolidaritásszülte fegyelemnek.

A modern eszme követői, a szocializmus jövőd katonái lettek e pillanattól fogva. Fejükből mint egy rossz álom, elpárolgott még az emléke is a memorandumokkal, a deputációkkal való kilincselésnek, alázatos könyörgésnek.

Ék harcosok akarnak lenni a jövőben! Örökös küzdelmet hirdetnek már! De nem csak a 20 filléres napibéremelékekért, ember-séges bánásmódot, hanem egy új, egy igazságosabb társadalom megteremtéséért is. E harc, e küzdelem vezetését ráruházták a vasuti munkások országos szervező bizottságára. Most csend, béke honol látszólag a délivasutasok között, mintha a béke, a megelégedés szállott volna a munkásszivekbe.

Ez a csend azonban nem a halál csendje! Ez a csend abból a fajtából való, mely meg szokta előzni a viharokat. A délivasut munkásai kiábrándultak. *De sokkal hamarabb, mint gondolják, a mostani látszólagos csendesség fogja a délivasut igazgatóságát is kiábrándítani.*

A Máv. munkásai is reménykedtek. Ők is bizalommal tekintettek jövőjük elé, amelynek biztosítása a legnagyobb magyar fia elé terjesztett memorandumban volt lerakva. Ők is csalódtak! Ők is kiábrándultak! Reményeiket elvesztették, de helyükbe tanultak sokat. Megtanulták azt, hogy ámtás volt ennek a kormánynak minden szava, melyet szociálpolitikáról, munkásbarátságról hangoztattak. Megtanulták a Máv. kizsákmányolt, becsapott rabszolgái is, hogy a mai társadalom uraitól csak folytonos szervezkedéssel, örökös harccal, kemény küzdelemmel lehet a munkásság részére előnyöket kicsikarni. Megtanulták azt, hogy ebben a társadalomban örökös szolgaságra és nyomoruságra van kárhoztatva a munkásság. Megtanulták, hogy sok százezernyi munkás küzd azért, hogy gyökerestül megváltoztassa ezt az igazságtalan, a hazugság, képmutatás rendszerére épült világot s helyébe felépítse az igazság, a humanizmus, a kultúra és a művészet társadalmát, melyben nem lesznek milliók, „kik nap hevében, étlen, szomjan, kétségbeesve tengenek.”

De megtanulta a vasuti munkásság azt is, hogy neki is ott a helye az új korszak építői között.

Nem a véletlen volt, amely minderre megtanította a vasuti munkások ezreit. Amint a társadalomban végbemenő átalakulások sem véletlen körülményeknek vagy egyes emberek jó vagy rosszirányu befolyásának tulajdonítható, hanem a társadalom gazdasági tényezőinek hatalmas befolyására vezethetők vissza, úgy a vasuti munkásság lelkében végbement óriási átalakulás is szükségképpen elkövetkezett fejlődési folyamatnak a megnyilvánulása. Ennek az átalakulásnak be kellett következnie előbb vagy utóbb.

A vasuti munkásság szeméről is lehullt a hálóg! Tisztán lát már, elméje világosan gondolkodik. Teljes tudatában van annak, hogy mit várhat ettől a kormánytól, melynek kereskedelmi minisztere az ő legszerűebb kívánságait az állam pénzügyi helyzetére való hivatkozással a teljesíthetetlen kívánságok közé sorozza.

Az akkord-rendszert, mely a munkásságot testileg nyomorékká, lelkileg állattá süllyeszti, oly ideális rendszernek jelenti ki, melynek

megváltoztatása maga után vonná az állam csődjét.

A vasuti munkásság jól meg fogja ezt jegyezni magának. De meg fog még egyebet is jegyezni. Azt is, hogy midőn jogos kívánságai az állam pénzügyi helyzetére való hivatkozással lettek visszautasítva, ugyanakkor a kormány százezreket, sőt milliókat prédál el az államasutak jövedelméből, nyomorult bérenc hírlapok megvásárlására, melyek a kormány nagyságát, dicsőségét hirdetik, a kifosztott nép előtt.

A vasuti munkásság jól meg fogja jegyezni azokat az adatokat, melyek a polgári társadalom feneketlen mocsarából kerültek felszínre. Le fogja ebből vonni a tanulságot, hogy a saját javára értékesítse azokat.

A vasuti munkásság, ámbár a végsőkig el van keseredve a vele szemben elkövetett igazságtalanság, valamint a nemzeti kormány jogfosztásai és egyenesen harcot provokáló eljárása miatt, meg fogja őrizni higgadtságát; nem fog felülni a provokációnak; nem fogja erejét bizonytalan harcokra fecsérelni; de ott fog lenni annál a leszámolásnál, melyet Magyarország összes munkásai hatalmuk és győzelmük biztos tudatában rendeznek. A vasuti munkásság tizezei, kifogják venni a részüket ebből a harcból. Nem fogják gyáván, tétlenül nézni testvéreik küzdelmét, mert kiábrándultak a régi tunya álmokból. Fülébredtek a való életre, amely harcot jelent, harcot a jogért és kenyérért az igazság és az eszme jegyében.

Fürst Dezső.

SZEMLE.

Kossuth Ferenc azt izente...

Nem a regiment elfogyásáról van szó. Nem fáj az Kossuth Ferenc miniszter urnak, hogy fogy-e a regiment vagy nem fogy; hiszen a most élő legnagyobb hazafi sohse ment el a fiemei kikötőbe sirni azon a szomorú látványon, hogy a Cunard Line óriási hajóinak fedélközén megy a magyar Amerikába, s így fogy a regiment napról-napra.

Nem fáj ez Kossuth Ferenc urnak. Mert ha fájna, bizonyosan nem így izent volna a magyar vasuti munkásságnak az emlékiratunkra adott válaszbán:

„Vannak helyek, hol az életviszonyok drágasága, a nagymérvű kivándorlás folytán beállott munkáshiány miatt csak magas bérért lehet munkást kapni. Ily helyeken kénytelen a Máv. is nagyobb munkabért fizetni.”

Mit jelent ez?

Azt jelenti, hogy magyarok, vándoroljatok ki, ha szeretitek vasutas munkástevéreiteket; vándoroljatok ki, csináljatok egy kis munkáshiányt, hogy vasutas testvéreitek fel ne forduljanak éhen, hogy a pályamunkásoknak egy pár krajcárral több bért adjon a Máv.

Elég szomorú izenet ez és roppant nagy lelki sivárságra vall. A Máv. szíve csak akkor indul meg a pályamunkások nyomoruságának a látásán, ha — muszáj, ha nincs munkáskéz, ha a nyomoruságot nem a munkás, hanem maga a Máv. érzi meg munkáshiány alakjában.

Fáj, bizonyosan fáj szegény pályamunkástársainknak elszakadni örökre az Amerikába hajózó testvérektől, de ha már más nem segíthet a nyomoruságukon, ha a Máv. szíve csak úgy indul meg, ha a szükség megindítja, miért nem kérnék testvéreiket:

— Eredjete Amerikába, hogy mi is élhessünk!

Nos, magyarok, költözzetek Amerikába.

Kossuth Ferenc ezt izente.

A Dv. apró basái.

Csak az aprókról emlékezünk meg, a nagyokat most ne háborgassuk. Az aprók csak akkorák, hogy alig látszanak, de mégis észrevéttetik magukat. Észrevéttetik — és mivel egyébbel nem tudják — hát a gorombáskodásukkal. Ezek az apróságok nem na-

gyobbak, mint egyik-másik pályafelvigyázócska.

A Máv.-nál valamikor ezek teljesítették a hajcsár-szolgálatot. Valóságos hóhérai voltak a kezük alá adott pályamunkásoknak. Robotoltatták, kinozták és verték őket. Nem volt az a szolgálat, a favágástól a mosogatáson keresztül a gyerek-dajkálásig, amit a pályamunkással el ne végeztek volna.

A munkásság szervezkedése letörte ezeknek a munkásnyuzó hajcsároknak a szarvát. Ma már nem igen hallunk panaszt arra, hogy a Máv. vonalain működő pályamesterek basáskodnának. Az elkerülhetetlen, hogy itt-ott a Máv.-nál is ne kerülközzék egy-egy sin-basa, de örömmel konstatálhatjuk, hogy e téren az állapotok sokat javultak. A munkásság szervezkedése megértette velük, hogy ők is olyan husból és vérből való emberek, mint a pályamunkások és az ezüst zsinór, a rozetta, nem jogosít fel senkit a kizsákmányolásra, a kancsuka-használatra.

Ugy látszik, a Dv. pályafelvigyázói átvették a Máv.-nál szolgáló kollégáiknak eldobott szerepét. Egyszerre két helyről is kapjuk a panaszt, hogy *Szombathelyen Gmeinert* József pályafelvigyázó basáskodik, mert a munkások szervezkedése megszüntette a robotmunkát. — *Balatonszentgyörgyön* a pályamester üldözi a munkásokat, mert javítást kaptak.

Kérjük az igazgatóságot, törje le ezeknek az uraknak a szarvát. Esetleg a szervezett munkásság is megteheti ezt, de ezzel tán hatásköri összeütközést követne el. Ezt pedig nem akarjuk.

Félmillió alamizsna.

Vakulj vasutas! — ez most a legmagasabb helyen a legújabb jelszó. Ezt a jelszót szolgálja a nagy hűhóval megindított, de bizony mag nélküli ankét-színjáték és ugyanezen a csapáson halad a kereskedelmi miniszteriumnak legújabb „nagylelkűsége” is. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy az államvasuti alkalmazottak között félmillió korona jutalmat osszanak szét azért, mert az árutorlódás folytán bekövetkezett rendkívül terhes szolgáltatást lelkiismeretesen és fáradhatatlanul teljesítették.

A kormánynyal szerelmes viszonyban álló lapok persze ordítva hirdetik, hogy milyen jó és nemes ez a kormány és milyen nagy az értéke ennek a félmillió jutalomnak. Csak egyedül a vasutasok nincsenek nagyon meghatva ettől a nagylelkűségtől. Mindenekelőtt azért nem, mert a kormányt arra kötelezi gyakran megismételt szent ígérete, hogy *kielégítő fizetésrendezést ad*, nem pedig arra, hogy alamizsnával törül ki a vasutasok szemét.

Másrészt a multak tapasztalataiból nagyon jól tudjuk, hogy az efajta jutalmazásoknál azok szokták a zsirosabb falatokat elhalászni, akiknek a legkevesebb jogcímük van a jutalomra. Ellenben akik a legnehezebb munkát végzik és a legtöbb igényt tarthatnák a méltó jutalomra, azoknak csak a morzsák vagy éppenséggel semmi sem jut.

Jellemző erre a tapasztalatra nézve egy máv. *altisztnek* a következő levele:

Tisztelt szerkesztő ur! Olvasom, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter félmillió koronát kért a törvényhozástól azért, hogy a rendkívüli nagy téiben az óriási áruforgalom lebonyolításánál közreműködött vasuti alkalmazottakat megjutalmazhassa. A cím és a cél nemes ugyan, de tapasztalatból tudjuk, hogy épp oly nemtelen a kivétel, mert nem az óriási hidegben testet-lelket őrö munkát végzett külszolgálati kis alkalmazottakat, hanem mint mindig, ugy most is csak a jól futótt irodákban rosszul és szakértelem nélkül rendelkező központi osztályfőnököket fogják megjutalmazni, akik improduktív és a külszolgálatot csak zavaró folytonos utazásaikkal amugy is ezrekre menő napidíjakat raknak zsebre.

Állításom indoklásául csak azt említem meg, hogy a kelenföld-tatai második vágány kiépítése alkalmából egy *jogász-igazgatót*, kinek az építéshez semmi köze, több ezer koronával megjutalmazta,

ellenben az építéssel megbízott osztálymérnök *egy fillért sem kapott*

Minthogy manap alig van újság, amely a mostani kormányt csak távolról is érinti és a jogos és igazságos panaszoknak helyet adna és az én szegény, sokat sanyargatott társaim nevében a tekintetes szerkesztő urhoz fordulok, kérvén, hogy az illetékes körök figyelmét ezen említett körülményre felhívni méltóztassék.

Gyilkolt a gép.

Éjjel-nappal folyik a hajsza. A füstös fűtőházakba üresen jönnek be a gépek. A rendes idő helyett órákat késnek, de indulásra pontosan készen kell állniok. A személyzetnek alig van ideje felszerelni őket. A szerkocsi üres. Jó időbe tellik, amíg az elégtelen számú személyzet ezzel elkészül. Aztán jön maga a gép sorra. Csak úgy ragyog a vasszőrnyeteg. A laikus csudálkozik a tisztaságán. De a szakember hibát talál a gépen, oly hibát, amelylyel a gép el sem indulhat. Ki kell javítani előbb. A Máv.-nál kevés a mozdony. Alapos renoválásra idő sincs. Csakugy kutyafutásban kell javítani. Ami éppen a legszükségesebb és ezzel is sietni kell. Az idő szorít. A vonatnak már indulnia kellene és még a mozdony nincs helyén.

Veszett káromkodás vegyül a munka zajába. A főnök jön zavarni, sietettni az anélkül is kimerült személyzetet. A lázas munka nem munka már többet. Vad, örült, fejnélküli kapkodás ez. A főnök ott áll. Szídjá emezt a munkást. Hajszolja halálra amazt. Semmi sincs jól, semmi sincs elég hamar. Végre készen van minden. Még csak a kapcsolás van hátra. A sötétben egy botorkáló alak bebugylik a mozdony és szerkocsi közé, hogy összekapcsolja. A gép megindul és az ütközők csattanásába halálordítás vegyül. A gépről piros meleg vér mossa le a rátapadt szennyet. Az agyonlapított munkást darabokban szedik ki a gép alól. . . . Egy éles fütty s a gép zakatolva rohan ki a sűrű sötét éjszakába. . . .

Nyolc nap alatt két ilyen *"eset"* történt. Az aradival más helyen foglalkozunk. A királyházi eset halálos volt. *Magyar* Károly kocsilakatos munkástársunkat a mozdony összenyomta. 24 órai kínlás után meghalt. A kizsákmányoló tőke áldozata ő is. Ha már vére folyt, legalább okuljunk rajta. De okuljanak rajta az intéző körök is. A mérték betelt. Csordultig a kehely. És gázolni, letiporni nem csak a gép, hanem a *nép* is tud.

400 korona.

Akinek hivatalt ad az isten, ad észt is hozzá. Akinek lapocskát ad az isten, annak ad pausálét a miniszter. A „Magyar Vasutas” ama kevesek közé tartozott, akik nem adták el a meggyőződésüket. Bizony lerántottuk mi már sokszor a leplet különféle machinációkról és kimondjuk ezután is mindazt, ami a szívünket nyomja.

Nem érdem ez, csak tisztesség és ezerszeres kötelesség, amikor olyan lapról van szó, amely a munkásosztály érdekeit kell, hogy képviselje.

Ha politikai napilapról van szó, ez még hagyján. Tízezer, ötvenezer korona sok pénz is! Érthető, ha valamelyiket a pénz csábító ereje elszédíti. De uram bocsáss, 400 korona! Judás is többet kapott. Sőt Ézsau is jobb gseftet csinált az egy tálcával! Ézsau csak az első szülöttségét adta oda, de a „*Mozdonyvezetők Lapja*” rongyos 400 koronás hallgatási díjjal is beérte. Nem is hittük volna, hogy ilyen szerény legyen! Hajlongott is érte eleget. Megköszönte fünek-fának. A sok „köszönőtől” egészen belerekedett. Azután ismét könyörgött ezért-azért, újabb pausálé; érdemkereszt, úgy hogy ma már beszélni sem tud. A sok beszédnek meg volt a haszna. Csurrant-csöppent a *darabont-kormány* alatt, de a nemzeti kormány már bőkezűbb volt.

Ez ezüst keresztet is adományoztatott. Zálogban is adnak reá 5—6 koronát. Meg aztán nem kell eltítkolni, eldugdosni, mint a 400 koronát. Kitűzheti tulajdonosa a mellére. A mozdonyvezetők is jobban megéresztik a gőzgépet amióta tudják, hogy Peetthheeóó urnak keresztje van. Még a „*lapot*” is a kereszttel mellén írja. A kereszttel fekszik, ezzel is ébred. Nagy néki az ő lelki gyönyörűsége. Még csak egy hiányzik az ő boldogságához: egy kis pausálé. Egy icike-picike kis pausálé. De talán már ez is megvan. Vagy még nincs? Seba! Ami késik, nem mulik. Addig tessék a keresztet hordani. Feszítse ki a mellét! Ne féljen, nem lehet őt senkivel összetéveszteni. Hiszen a számár a *hátán* hordja a keresztet!

Vasutassors.

Lemberg-ből táviratozzák: A Lemberg közvetlen közelében levő cimnavodai vasuti állomáson tegnap este Dublenszky József forgalmi hivatalnokot elgázolta a krakói személyvonat. Éppen akkor ment át a sinen, amikor a vonat berobogott a pályaudvarra. A szerencsétlen fiatalember holttestét a felismerhetetlenségig összeroncsolta a mozdony. Dublenszky most nősült; két hete volt a lakodalma.

Bánrév-ről táviratozzák: F. hó 11-én este nyolc óra után a Dobsináról Bánrévére közlekedő 7641. számú egyes vonat a sűrű ködben Bánréve állomáson nekiment egy tolató tehervonatnak. Az összeütközés olyan erős volt, hogy két utas és három vasuti alkalmazott megsebesült. Hír szerint az összeütközést az okozta, hogy a személyzet a várt vonat előtt tíz perccel a tolatást meg nem szüntette s a közlekedő vonat a sűrű ködben a tilos jelzést nem látta.

Resicáról írják: A bányavasut egy szárnyvonala a Kereszthegyen át az olvasztóba vezet. A salakkal megrakott kocsi egyike felborult s Nika nevű resicai munkást inaga alá temette. Nika azonnal szőrnyet halt.

Aradról írják: Folyó hó 14-én este hat és hét óra között, a 2334. sz. mozdony szerkocsijánál kapcsolati rugót cserélve, Biebert János munkástársunk dolgozott. Evégből a mozdonyt és a szerkocsit széjjel kellett kapcsolni és egymástól eltávolítani. Előtte állott a 2285. sz. mozdony gőzben s az mozgásba jött, hogy mi célból, azt a vizsgálat fogja kideríteni, de annyi bizonyos, hogy a mozdonyvezető oldalán ott állott a mozdonyfelvigyázó, a fűtő oldalán pedig a művezető. Amint a mozdony és a szerkocsi összeért, Biebert munkástársunkat *összenyomta és belelőkte a csatornába*. Száva Pál munkástársunk azonnal utána ugrott és lábbaállította a szerencsétlen embert. Bevitték az irodába, onnan hordágyon a lakására szállították, hol rövid szenvedés után elhunyt.

KÜLFÖLD.

A bolgár vasutasok győztek. Majdnem hatheti küzdelem után győztek a sztrájkoló bolgár vasutasok. Az összetartás és szervezkedés ereje segítette őket a győzelemhez. A forgalom teljesen szünetelt. A kormány minden kétségbeesett erőlködése, hogy a sztrájkot megtörje, meddő maradt. Nem használt a fegyverköteles vasutasok behívása, nem járt eredménnyel a sztrájk-törők toborzása sem. Az egész országban nagy károkat okozott a forgalom szünetelése és a lakosság elkeseredése a kormány ellen irányult, amely ridegen és kegyetlenül utasította el a sztrájkoló kivánságait. A kereskedők és iparosok felzudulása végre sikerre vezette a bolgár vasutasok sztrájkját. Már 13-án jelentette egy szófiai távirat, hogy a kormány hajlandónak nyilatkozott tárgyalásokba bocsátkozni a sztrájkolókkal. Másnap pedig hír jött arról is, hogy micsoda engedményeket akar a kormány a vasutasoknak tenni. Eszerint a vasutasok *fizetés-javítás* kapnak, amelynek fedezetére a

szobranje már meg is szavazott 250.000 frankot, azonkívül a kormány *teljes amnesztiát* biztosít a sztrájkban résztvetteknek. A sztrájk tehát teljes eredménnyel végződött. Ez az eredmény, ez a diadal, mint mondtuk, a végső lökést a bolgár kereskedőktől kapta, de elhatározó befolyása a sztrájk diadalra juttatásában az egész bolgár közvéleménynek jutott, mely a sztrájkolók iránt nyílt, szinte tüntető rokonszenvet tanúsított és ezzel, valamint anyagi és erkölcsi támogatással lehetővé tette, hogy a sztrájkban oly hosszú ideig kitarthassanak. Csak nemrégiben juttattak a *szervezett bolgár tanítók* huszonötezer frankot a sztrájkolóknak. Ez és az ilyenek tették lehetővé, hogy a sztrájkolók ki tudták bőjtölni a kormányt, mely most végre engedni volt kénytelen.

Az ankét.

Bajosan teremtdőzött a világra olyan ember, aki ennek a furcsa nevű valaminek valamit köszönhessen. Az ankétek általánosságban megegyeznek egymással. Egyik kutya — másik eb. Az okos ember egyiktől se vár sokat, sőt a legtöbb esetben nem vár semmit. A hivatalos nagyképűsködésnek, a „nesze semmi, fogd meg jól”-nak olyan általánosan ismert fajtája ez, amire nem érdemes a szót vesztegetni.

A mi ankétünk, a vasutas ankét sem kivétel a szabály alól. A vasutasok bolondítására, a feleségázott remények és várakozások konzerválására keresve sem találhattak volna kiténőbb eszközt, annyi bizonyos. Valóságos szemfényvesztés az egész komédia, amelynek elméleti értéke egyenlő a nagyon kevéssel, a gyakorlati értéke pedig még ennél is kevesebb, sőt bátran mondhatjuk, hogy semmi.

Mi olyan ankétet képzelünk el és csak az olyannak tudunk valami értéket tulajdonítani, amelyen például a kereskedelmi miniszter vesz magának annyi fáradságot, hogy élénken vagy bágyadtan, de legalább is érdeklődik a vasutas kategóriák kívánságai iránt és az ankétre meghívott vasutas-képviselőkkel együttesen iparkodik azon, hogy a jogos kívánságok kielégítésére alkalmas eszközöket megszerezzenek.

Mi ezt a jelenséget éppen nem észleljük a vasutas ankéten. Nevetséges hiábavalóság az egész, amelyből teljesen hiányzik a vasutasok sorsán való segíteni akarás komolysága és az a jóakarattal, melyet az ígéretekkel jól tartott kategóriák jogosan elvárhatnának az illetékes tényezőktől. Csak beszélnek, beszélnek, de hogy ez a sok idő és szófeccsértés hozna valamit a vasutasok konyhájára, azt a legjobb akarattal sem lehet állítani erről az ankétról.

Egy csomó ur összeül, időnkint megéljenzi *Kossuth* Ferencet, tapssal fizet *Szterényi* államtitkárnak és beszélgetnek. Ez az ankét.

És micsoda szép társaság ez! Van valami félszáz tagja. A legnagyobb része olyan ur, akit hivatalból rendeltek ki oda, hogy örködjék a Máv. érdekei felett és ne engedje, hogy egyik-másik olyat találjon elfogadtatni, amely esetleg valamelyik kategória érdeke volna és nem a Máv. Szó sincs róla, ezek az urak teljesítik kötelességeiket.

De hát ankét nélkül nem teljesítenék? Ankét nélkül nem lehetne mindent megtagadni? De biz isten!

Az uri társaságban alig 15—16 ember, aki nem bürokrata, nem miniszteri tanácsos, nem államtitkár, se nem miniszter, hanem vasutas. Ezeknek is négyötöd része n

képvisel senkit, semmit, még önmagát sem, mert lojalitása az eleven miniszter látásától kapott lámpaláz, az urakkal egy tálból való cseresznyézésnek gyönyörűségei teljesen gondolkodásképtelenné teszi és csak arra való, hogy fejével bólintgasson, a tenyerét pedig összecsapkodja, ha a kórusra tapsot parancsolnak az illemszabályok.

A vasuti munkásság egyedüli képviselői a szövetségünk küldöttei. Ez a két ember küzd ott a vasuti munkásság érdekeiért azok ellen az urak ellen, akik a vasutasok atyáinak, barátjának vagy istenének gondolják és hivatják magukat. De hát küzdhetnek-e eredménnyel? A hivatalos kirendeltség nagyságos, méltóságos és excellenciás urai a legtökéletesebb egyetértéssel lehurrogják, agyonverik az igazait. Amit a vasuti munkások nevében mondanak, kérnek, követelnek, nekik az semmi. Az ankét nem arra való, hogy valamit adjunk, hanem arra, hogy a megtagadásnak bizonyos formát kerítsünk, hogy továbbra is szemfényvesztősdit játszunk és bolondítsuk a vasutasokat a legközelebbi ankétig.

Őszintén megvalljuk, mi ezektől az ankétféle szófecsérlésekből nem sokat várunk. De hát csak essünk rajta túl, ha már ezt is ránk mérte a tulipános kormányt megteremtő magyarok istene. Jobb előbb, mint később.

Az ankét a múlt hét szerdáján és szombatján ülésezett. A munkástársainkat érdeklő felszólalásokat a két ülésről szóló tudósítás alakjában e helyen közöljük:

A február 13-án tartott ankéten jelszavak is kerültek forgalomba. Így az államtitkár ur decentralizációval dobálódzott, sőt mikor Kiss Miklós és Cservenka Miklós munkástársaink a vasuti szolgálatba való felvételre egy egységes fórum megállapítását javasolták, hogy ezer meg ezer protekció ne érvényesülhessen, akkor is azzal állt elő az államtitkár, hogy ez azért nem lehetséges, mert a nemzeti kormány decentralizálni akarja a vasuti igazgatást.

A dolog természetében rejlik, hogy a nagy szociálpolitikus bővebb felvilágosítást abban az irányban nem adott, miként függ össze, vagy miként van ellentétben a protekció és önkény a decentralizációval.

A másik jobbkéz, Stettina miniszteri tanácsos, érces hangon hatalmas beszédet vágott ki a militarizmus érdekében. Azt javasolta, hogy a vasuti szolgálatba csak olyanok legyenek felvehetők, akik tényleges katonai szolgálatot teljesítettek, mert aki nem volt katona, nem tudja rendben tartani ruháját, meg aztán a vasfégyelemhez sem tud hozzászokni. Stettina urnak úgy látszik gomblyukfájdalmi vannak s mivel úgy látja, hogy a nagy darabont, Ludwigh elnök-igazgató államtitkári címet, Nengebauer igazgató pedig magyar nemességet kapott, e beszéddel akarta magát érdemessé tenni hasonló kitüntetésre. A munkáltató képviselőinek beszélgetése ebben a keretben mozgott, amelyhez méltó pendant-ül csatlakoztak a szentkoronás fizetett alkalmazottak felszólalásai, akik rettenetes szóharcot vívtak a címekért.

Körülbelül negyven különféle címet kívántak megállapítani a maguk részére és hogy ezt a nevetséges félszogséget nem akceptálták, csakis a vasuti munkások kiküldötteinek tulajdonítható, akik józan logikával törtek lándzsát a különböző címek teljes kiküszöbölése mellett, rámutatván, hogy a címekkel a munkáltató csak a munkást akarja megfélemlíteni, kenyér helyett címmel kielégíteni, címekért folytatott versengéssel az egyenlenséget szítani és az egységes szervezkedést megakadályozni.

Cservenka Miklós munkástársunk ennél a pontnál a következőket mondotta: A már hangoztatott elvi álláspontunknál fogva a

különböző címzések ellen foglalok állást. Mert sem a munkás, sem a munkaadó érdekét nem mozdítja elő, így tehát felesleges. De veszélyes is, mert egymásközött való viszályt teremt meg, ami által csak a vasuti szolgálatban megkívánt egyetértés szenvedne csorbát. Szükségesnek tartjuk azonban a különböző fizetési fokozatok felállítását a címek mellőzésével. (Mozgás.)

Cservenka Miklós a 13. pontnál arra hívja föl az ankét figyelmét, hogy állandó munkásnak ezentúl azt tekintik, aki tagja a nyugbérpénztárnak, úgy ez sérelmes azokra a munkásokra, akik 18—19 éves korukban jönnek a Máv. szolgálatába. Mert három évi eltöltött szolgálat után ezek a munkások csak 21—22 évesek és a nyugbérpénztárnak csak 25 évet betöltött munkások lehetnek tagjai. Így tehát ezen munkások elvesztik a tűzifa, szén, szabadjegy kedvezményüket. Oda kéri módosítani e szakaszt, hogy azon munkás, aki még a 25-ik életévet be nem töltötte, de a Máv. szolgálatába már 3 évet eltöltött, a nyugbérigénytől eltekintve, a többi összes kedvezményekre igényt tarthat.

Mert ezen kedvezmények a vasuti munkásoknak keresetet, bért jelentenek és keresetüknek egy részétől lesznek megfosztva, ha elesnek ezen kedvezményüktől. Továbbá kérném a fegyelmi bíróságot is 3 év után kiterjeszteni minden alkalmazottra, akár tagja a nyugbérpénztárnak, akár nem.

Szterényi államtitkár a nyomós érvek elől nem térhetett ki és kijelentette, hogy a Cservenka által ajánlott módosításokat megfontolás alá fogja venni.

Ugyancsak kinos feltűnést keltett munkástársaink felszólalása a hivatalos eskü ellen, amelyet képtelen, semmitmondó ceremóniának minősítettek, annyival is inkább, mert — mint kimutatták — a hivatalos eskü meg nem tartásának büntetőjogi következményei nincsenek s így az másnak, mint cafrangnak nem is minősíthető. — Állást foglaltak az ellen is, hogy a vasuti munkásokra az ipartörvényt is és a szolgálati rendtartásnak csupán kötelességeket ismerő nyugtát is lehessen alkalmazni és így egy rókáról két bört nyuzni.

A „szolgálati érdek” semmitmondó és csupán önkénykedésre okot szolgáltató fogalma ellen is állást foglaltak. És oly erősen védtek álláspontjukat, hogy a „nagy” szociálpolitikus a kis munkásoktól sarokba szorítva, kénytelen volt kijelenteni, hogy — úgy látszik — e beszédek figyelembe vételével a munkásoknak új szolgálati szabályzatot fog kidolgozni.

A február hó 16-án tartott ankétról a következőket jegyezzük fel:

Az ankéten részletes tárgyalás előtt Cservenka Miklós munkástárs szólalt fel.

Napirend előtt Cservenka Miklós ezeket fejtette ki: — Szíves beleegyezésüket kérem, hogy figyelmüket néhány percre lefoglalhassam. Nézetem szerint az ankétnek főcélja az, hogy a vasutasok tízezreit megnyugtassa. Ezt a célt bátorodom szolgálni ebben az esetben is, ha ezt a t. ankét hozzájárulásával tehetem. A múlt ankét alkalmával gróf Batthyány ur tört lándzsát azért, hogy a magasabbfoku ipariskolát végzett művezetők osztásának be a hivatalnoki rangsorozatba. A múlt ankéten, amikor a címzések ellen foglaltam állást, nem hittem volna, hogy az események olyan gyorsan bizonyítsanak álláspontom mellett. A különböző címekért való manőver megteremtette most a művezetők közt a versengést, a kétfelé való megkülönböztetést hűen kíséri a periferiakon most folyó kinos nagy nyugtalanság.

A magyarországi felsőbb ipariskolák csak a fa- és vasipari tananyagot ölelik fel, mondhatom csak elméletben, mert a gyakorlat csak hosszú esztendőkön keresztül a különböző műhelyekben sajátítható el. Csak így magyarázható meg az a különös körülmény, hogy a felsőbb ipariskolát végzett művezető, mindenkor a munkából lett művezetők szaktámogatására van utalva.

De vannak olyan szakmák is a Máv. üzemeinél pl. kárpitos, fényező stb., ahol szintén szükség van a művezetőre, noha ezen szakmákból a felsőbb ipariskolák nem képesítenek művezetőt.

És bizonyos, ha szakvéleményt kell mondani, úgy mindenkor a munkából lett művezetőkhez fordulnak. Mennyivel terhele meg nagyobb, súlyosabb munka az ipariskolát végzett művezetőt, vagy mennyivel tartozik kisebb felelősséget viselni a munkából lett művezető, a mi jogaim volna a magasabb kinevezésre? Elismerem azon szép törekvést, hogy mindinkább intelligensebb embereket alkalmazzanak, de ezt tegyük anélkül, hogy a gyakorlati szaktudás lebecsültessék. Mert nem nagyon nehéz elbírálni, hogy mi sajátítható el előbb, a hivatalnoki kartól elvárt intelligencia-e, avagy a gyakorlati szaktudás. A művezetőktől követelendő legfelsőbb képesítés csak a szaktudás lehet. A művezetői kar 77% meg van elégedve címével, de nincsenek megelégedve a fizetésükkel! A munkából lett művezetők a szaktudást látják lebecsülve, ha jogaim nélkül a kiváltságnak tér engedtetnék, de emellett sem a célszerűség, sem az ésszerűség sem szól amellett, hogy az ipariskolások hivatalnokok legyenek, míg a többiek altisztek maradnak.

Stettina miniszteri tanácsos a felszólalást ezekkel a szavakkal intette le:

— Nem tartozik a napirendhez, mehetünk tovább!

(Elkövetkezik majd az idő, amikor Stettina ur sem tartozik a napirendhez!)

A 18. pontnál a szentkoronások azon indítványára, hogy a munkások három osztályba soroztassanak, Wiedemann-Szentiványi Árpád szavaira reflektálva, Cservenka munkástársunk ezeket jegyezte meg: A modern munkásság minden erejével azon küzd, hogy a szellemi és a fizikai munkások közt a válaszfalat lerombolják. Mi nem neheztelünk azon munkásokra, akik 8—10 évvel ezelőtt seprő és lapáttal keresték kenyerüket és ma gépezetek, és ugyanannyit keresnek, mint mink. Mi csak akkor neheztelünk rájuk, ha nálunknál olcsóbban dolgoznának és ha szervezetenek volnának. Így tehát semmi szükség sincs arra, hogy a vasuti munkásokat osztályozzuk!

Pálkai művezető kiküldött, Batthyány nézetét osztotta. Stettina kitért a kérdés előtt, de az akkor már megjelent Szterényi államtitkár nem tudta elhallgatni, hogy az intézet érdeke parancsolja, hogy a szaktudás így le ne becsültessék.

Napirenden különben a vasutasok képesítése volt. Ugy, amint a tervezetben felállítva van, igen humoros téma, ha meggondoljuk, hogy a tervezetben még a munkásnői állást is előképzettséghez akarják kötni. Az ankét ezt a viccet legkomolyabban tovább akarta fejleszteni s a munkásokat is kategóriába osztani olyformán, hogy a munkások három kategóriába osztassanak aszerint, amint a magasabb képzettségűek, elemi képzettségűek és „képzetlenek”.

Kátay György mérnök szólalt fel ebben az irányban, Szentiványi (Wiedemann) Árpád, a szenteknek nagynehezen megszerzett munkásképviseelője támogatta őt, kijelentvén, hogy neki, aki ma már harmadszor frakkban jelenik meg az ankéten, egy olyan mondja, hogy kartárs, aki azelőtt havat sűpört.

Kiss Miklós elvtárs azután megnyugtatta Szentiványit abban az irányban, hogy egyetlen hólapátoló sem fogja őt kollegának szólítani és reámutatott a „mindenáron előképzettség keresés” nevetséges oldalára. Magából a vasuti szolgálatból és annak lényegéből mutatta ki, hogy az nem előképzettség, hanem gyakorlati szaktudást igényel, amit a szolgálatban elsajátítva többet használnak a munkaadónak, mint azzal az ugynevezett műveltséggel, melyet a mai tanítási rendszer mellett az iskola padjaiban a felvilágultság rovására az elmébe beleerőszakolnak.

Hasonló értelemben szólalt fel Cservenka

Miklós is, kikelve az ellen, hogy a szervezett munkásság, melynek a főtörkvése, hogy minden nyügtől szabaduljon, tiltakozik az ilyen nyüg és e nyüg alapján felállítandó kategorizálás ellen is.

Az ő felszólalásai alapján törölték a munkásnői szakaszt a tervezetből és *elejtették a munkások kategorizálásának tervét is.*

Még a felérdekeresztetett *Pető* mozdonyvezető beszélt arról a magasztos feladatról, amit az előképzettséggel bíró mozdonyvezetők betöltenek a személy- és vagyonbiztoság érdekében a fűtőkkel szemben, akiktől, hogy mozdonyvezetők lehessenek, körülbelül a jogtudorsággal egyenlő szakvizsgát követelt meg. *Janszky* fűtő azonban leszállította a „nemcsak az életiskoláját, hanem 5 polgárit is megjárta” szentszövetségi elnököt a lóról, rámutatván, hogy a legprimitívebb szakkérdésekben a mozdonyvezetők a fűtökhöz kénytelenek fordulni és nem éppen ildomos lebecsülni itt az asztal mellett azokat, akiknek tartására a szolgálatban olyan nagy szükségük van!

A szentkoronás lovagok közül néhányan kezdtek a mély háláról és a nagy miniszter iránt érzett belső szeretetről és kedves kötelességről, a tartozó köszönetről beszélni, — de *Szterényi* azzal a kijelentéssel, hogy a „nagy politika” őt siettet, leintette őket és az ankét tárgyát „kimerült”-nek jelentette ki.

Az ankét folytatása f. hó 23-án lesz.

Kossuth válasza az emlékiratra.

II.

Ha mult számunkban a memorandumra adott válasz naiv és szándékosan elferdített okoskodásait mertük kritika tárgyává tenni, úgy a hátralévő részét a memorandumnak tulságosan sokra becsüljük akkor, amidőn ezzel behatóan foglalkozni kötelességünknek tartjuk. Szeretnők az emlékiratválasz tulokos, de tapasztalatlan *szerzőjét* közelebből és személyesen is megismerni. Érdekel bennünket a *névtelen* hős.

Mert azt már hallottuk, hogy egy-egy törvényjavaslatot vagy más fontosabb iratot a miniszterek *jobbik* eszükkel iratnak, de az emlékiratra adott választ a miniszter urnak kár volt mással csináltatnia, mert így ő is meg *birta* volna csinálni. Vannak részei az emlékiratnak, amelyek egyenesen bohózatba illők. Az ember, ha nem tudná, hogy egy miniszter írta alá a nevét, még kacagna is rajta.

De egy gyenge, szánakozó mosoly még is csak ellebben az ember ajkáról, amikor azt mondja a válaszirát, hogy

a mi a kereset nagyságát illeti, ebben a tekintetben a Máv. műhelyi munkások részéről eddig *nem hallatszott panasz, sőt ellenkezőleg többször adtak ebben a tekintetben megelégedésüknek kifejezést.*

Ekkorát még Hány János sem tudott lendíteni. Pedig ez legény volt a talpán a — föllentést illetőleg.

Csak az a kár, hogy a miniszter ur a nevét az illetőknek meg nem kérdezte. Megérdemelnék pedig, hogy neveiket márványba vésve megörökítsék az utókor számára, hogy volt munkás, aki a nagy miniszterium alatt *megelégedett* volt. Semiramis függő kertje, a rhodusi óriás, az egyiptomi világesodák eltörpülnek a legnagyobb csoda mellett, hogy a Máv. munkásai többször adtak volna megelégedésüknek kifejezést a kereset nagyságát illetőleg.

Tartunk tőle, hogy az illetőktől csupán azt kérdezték (ha ugyan léteznek az illetők), hogy jóllaktak-e? Hát természetes, hogy jóllaktak — a mai állapotokkal. Mert milyen nagy lehet az illetők megelégedettsége, amikor az egyezményes munkára vonatkozólag így szól a mély bölcséletű (és éppen ezért érthetetlen) válasz:

Az egyezményes szakmunkások például az északi főműhelyben munkanaponként átlag fejenként 6 K 3 f-t keresnek. Alig

felszabadult iparos ifjak 300 munkanap alatt évenként 1281—1503 koronát megkeresnek és keresetük napibérük emelkedésével növekszik annyira, hogy sok munkás 2000—2400 koronát keres. Ha ezeket a kereseti viszonyokat összehasonlítjuk más üzemek és gyárak munkabéréivel, azt látjuk, hogy a Máv. munkásai e tekintetben is jobb helyzetben vannak, mint a magángyárak munkásai, s hogy a Mávnál a szakmunkások napi keresete körülbelül egy koronával nagyobb, mint a magángyárak munkásaié.

Hát aki ezeket írta, az még sohase látott bérlistát. De még a Máv. hivatalos üzletjelentését sem. Mert számokat ebből kiírni, az csak nem művészet. És ebben sehol sem áll, hogy a napibér átlag 6 K 3 f volna. De igenis benne van a hivatalos kimutatásban, hogy az északi főműhelyben fizetik a műhelymunkásokat legjobban az összes Máv. műhelyek között és itt az átlagos napibér alig lépi túl a napi 5 koronát.

Nincs helyünk az 1905. évi üzletjelentés függelékének 319—320 lapjait itten lenyomatni. Azonban tessék az illetékes köröknek utána nézni és látni fogják az emlékiratválasz hamis számait. Az ország akárhány műhelyében még 3 koronás átlagbérék is vannak, amelyek nemcsak, hogy nem emelkednek, de folyton csökkennek. Tavaly óta a hivatalos kimutatás szerint az élelem és lakás 32%-kal emelkedett. Ezzel szemben az átlagbér 17, mondd és ird: tizenhét fillérrel emelkedett a Máv. Északi főműhelyének hivatalos, tehát tulzott kimutatása szerint. 1904-től a műhelyi szolgálatfizetés és lakpénzek 39.000 koronával emelkedtek. Már t. i. olyanok kaptak ezt, akik anélkül is meg birtak élni eddig is.

De a havi- és napidíjasok fizetése 1902. év óta csak 4202 koronával emelkedett. Az összkiadás a Mávnak is apadást mutat, bárha a feldolgozás alá kerülő nyers anyagok mind megdrágultak. Ha kiadása apadt, úgy ennek oka a munkabérek leszorításában rejlik.

Érthetetlen, honnan veszi a válaszirát ama vakmerő és alaptalan állítását, hogy a Máv. műhely munkásai jobb helyzetben vannak, mint a magángyárak munkásai, sőt a napi keresete a Máv. munkásainak egy koronával nagyobb, mint a magángyárak munkásaié. Tessék a Ganz- és Schlik-gyárakat megnézni, ahol az egyes szakmák sokkal jobb fizetésben részesülnek, mint a Máv. műhelyek ugyanazon rokonszakmái. Azután ki hiszi el azt, hogy alig felszabadult iparos ifjak 300 nap alatt 1503 koronát, tehát napi 5 koronát keresnek? És mit ér az üdvösséghez, hogy sok munkás 2000—2400 koronát is keres, mikor tulnyomó része éheznek.

Miniszter ur! Ön nem olvasta az emlékiratunkat.

Mi nem kérünk 1500 koronát alig felszabadult tanoncoknak. Az emlékiratban kintüntetett táblázat, amelyben a fizetéseket a véglegesítéskor megállapítani kértünk, így hangzott:

Elöléptetés	Évi fizetés
Kinevezés ---	1200 kor.
2 év ---	1300 "
2 " ---	1400 "
2 " ---	1500 "
2 " ---	1600 "
2 " ---	1800 "
3 " ---	2000 "
3 " ---	2200 "
3 " ---	2400 "
3 " ---	2600 "
3 " ---	2800 "

Sokkal kevesebb ez, mint amennyit a miniszter szerint ma a munkások keresnek.

Ebből a táblázatból látható, hogy 2400 koronát mi csak 19 év óta alkalmazásban álló munkásoknak követelünk és a miniszter azt állítja, hogy ma már „sok” munkás keres ennyit. Nem volna tehát akadály, hogy a fenti tervzetet a miniszter magáéva tegye. Csakhogy és itt a bibi. *Nem igaz,*

hogy „sok” munkás évi 2400 koronát keres, de még a felét sem. Miután azonban oda-fenn azt hiszik, hogy a munkásság minden mesét valónak tart, így tartják helyénvalónak folytatni:

Ily körülmények között a munkabéreknek 20%-kal való emelését, a munkabér és munkaidő egységesítését, ipari munkások részére napi 5, egyéb munkások részére napi 3 korona kereset biztosítását szintén a teljesíthetetlen kívánságok közé kell soroznom.

Ime, ez a nyílt megtagadás bizonyítja, hogy az emlékirat-válasz magyarul mondva *maszlag*.

Az ipari munkások 300 munkanapot dolgozva 5 korona napibér mellett 1500 koronát keresnének. Miért nem adja meg ezt a miniszter mindnek? Hiszen állítólag alig felszabadultak keresnek ennyit. Egyéb munkásoknak pedig 3 korona fizetés — bevalljuk őszintén, nem 20%-os béremelésnek felel meg — hanem 100—120%-nak. Mert akárhány helyén az országnak 60—70—80 krajcár a Máv. munkásainak a napibére. Sok dolgot meg lehet érteni, de azt sehogyse, hogy a mai viszonyok között ilyen fizetés mellett hogy lehet családotól megélni. De amilyen kevés a fizetés, épp olyan hosszú a munkaidő. Kossuth Ferencet úgy állították eddig elének, mint „európalátott férfit”. Vajjon nem látta-e a miniszter a külföldön, hogy mennyire általános ottan a 9 órai munkaidő? De kell-e egyáltalán külföldi példákra hivatkoznunk akkor, a midőn a Máv. részére dolgozó vállalatok munkaideje jóval rövidebb, mint a Máv.-é?

De van eset, ahol munkabéremelést kilátásba helyez az emlékirat-válasz. Az igaz, hogy ez a rész is semmitmondó. Ebben a részben csupán ennyi áll:

A munkabérek ott, ahol kell, emeltetni fognak, de azt általában az egész országban bizonyos meghatározott százalékkal emelni nem lehet.

Aki azonban nem tudja, hogy melyek azok a helyek, ahol a munkabérek emelni kell, az megtudja azt a következő részből:

Vannak helyek, ahol az életviszonyok drágasága, a nagymérvű kivándorlás folytán bedőlött munkáshiány miatt csak magas bérért lehet munkást kapni. Ily helyeken kénytelen a Máv. is nagyobb munkabért fizetni.

Ime tehát, nem humanizmusnak, nem a számtalanszor hangoztatott „atyai jóindulatnak” köszönhető a „nagyobb munkabér”, hanem a kényszerítő helyzetnek. Garantiálunk, ünnepélyesen biztosítjuk a Mávot, hogy gondja lesz a munkásságnak arra, hogy a Mávot minél előbb és még kényszerítőbb helyzetbe hozza. El fogja érni a munkásság a magasabb munkabért anélkül is, hogy amiatt Amerikába kelljen kivándorolnia. A másik indok a béremelést illetőleg (mese az), hogy a Máv. ottan is emeli a béreket, ahol a drágaság ezt indokolta teszi.

Az élelmiszerek árai rohamosan emelkednek. A lakbér elviselhetetlenül nagy. Elvégre, nem lehet mindenki abban a szerencsés helyzetben, hogy a Gresham-palotában leszállított árban lakhatik.

Gyöngé argumentumokat szólatatnak meg a munkaidő szabályozásának lehetetlensége mellett. Nem áll tehát, hogy:

Az üzem folytonossága, a forgalom nagyságának változékonysága lehetetlenné teszi azt, hogy az egész országban egyöntetűen szabályoztassék a munkaidő is. Általában azonban törekszem a szolgálati idő rövidítésére és a folyó évi költségvetés keretében is számos új állás előirányozása és nagyobb összegek felvétele szolgálja ezt a célt.

Az összes Máv.-műhelyekben *be lehet* hozni az egyöntetű munkaidőt, csak akarni kell. És ha az üzem folytonossága, a forgalom nagysága meg is kívánja a folytonos

munkát, de azért jogos az a kívánság, hogy egy-egy embernek a szolgálati ideje is *emberi* legyen.

Ha a miniszter ur komolyan törekszik a munkaidő leszállítása mellett, akkor nem 300 új állást létesítene, de legalább tiz-huszsor annyit.

Igen fontos dolgot, a *bizalmiférfit* intézményt, a miniszter ur nem tart szükségesnek. Erről így vélekedik:

A bizalmiférfiak, illetőleg a munkás-választmány intézményét, mint feleslegest, meghonosítandónak nem tartom. Semmi szükség nincs arra, hogy a munkásokat a felebvalók előtt bizalmiférfiak képviseljék. Ha valamely munkásnak panasza vagy kívánsága van, azt közvetlen főnöke elé terjesztheti, vagy felettes főnökségének tudomására juttathatja, hol minden-esetre meghallgatásra talál, amit egyébként az alkalmazottak részére az új szolgálati szabályzat tervezete is biztosít.

Ha a miniszter ur végigtekint az összmunkásság mozgalmain, láthatja, hogy ez a pont, a bizalmiférfiak elismerése képezte legtöbb esetben a *casus belli*-t, ebből a kérdésből csináltak a munkások igen sok esetben kabinétkérdést. Ennek a pontnak a kivívásához, a bizalmiférfi-rendszerhez volt kötve egész létjogosultságuk. És ha valahol szükség van bizalmiférfirre, úgy éppen a Máv. az, ahol a legnagyobb szükség van rá.

Panaszsza a sértett fél nem mehet főnökségéhez. Itten sohasem nyer ügy igazságos elintézt. Remélheti-e a munkás egyáltalán, hogy főnöke panaszt méltányosan fogja elintézni akkor, amikor a munkás a főnök tulajdon *puszta* panaszolja be? Hal-mazával kaptunk leveleket, amelyek élénken bizonyítják, hogy az a munkás, aki feljebbvalóját bepanaszolni meri, önmaga részesül büntetésben. Ha a munkásnak még oly igaza van is, a főnökségek nem adhatnak neki igazat, mert ez érintené a *„feljebbvalói presztizsét“*, rontaná a *„katonai drillt“*, amelynek egy magasrangu hivatalnok oly lelkes szószólója, hogy nyíltan hangoztatja, hogy minden Mávistát, aki nem volt katona, a szolgálatból el kell bocsátani.

Hogy mennyit ér, ha valaki szolgálati úton mer panaszkodni a feljebbvalók ellen, arra csak egy példával akarunk rámutatni. Az északi főnyűhely egy munkása javításokat végzett. Panaszt tett a főnökségnél, hogy az eszközölt javításokat nem akarják neki megfizetni. És amiért jogos igazát keresni merte, megbüntették ő koronára — *rágalmazás miatt*. De ugyanezzel kiutalták a kérdéses javításokért járó díjat és 20 fillér béremelést is adtak neki. Hát most vagy „rágalmazott“, amidőn azt állította, hogy jogos keresetét nem akarják kifizetni és akkor érthető az öt korona büntetés, de nem érthető akkor, hogy miért utalták akkor utólagosan ki a javítások után járó összeget és miért adtak még ráadásul fizetés-javítást is? Ilyen és ehhez hasonló *tulka-pások* ellen a munkásokat megvédeni egyedül a bizalmiférfi rendszer elismerésével lesz lehetséges. Ha felesleges intézmény volna, úgy a munkásság nem ragaszkodnék hozzá és hogy hasznos intézmény, azt az ausztriai vasutas társaságok is bizonyíthatják. Éppen ily feleslegesnek tartja az egészségügyi felügyeletet is a miniszter, a melyről így ír:

Ugyancsak nem tartom teljesíthetőnek azt a kérelmet sem, hogy az intézettől teljesen függetlenül, az alkalmazottak köréből bizottság választassék az egészségügyi felügyelet gyakorlására.

Hát hogy ettől olyan nagyon fél a miniszter ur, az csak azt bizonyítja, hogy van oka félnie. Persze, a munkásokból kikerülő bizottság nem jelentené be 5-6 héttel hamarabb a látogatást. Ha manapság nagy ritkán el is látogat egyik-másik bizottság a műhelyekbe, úgy látogatását már jóval előbb bejelenti. — Megindul ilyenkor a síkálás, meszelés, nagyakarítás és mire a

„szobavizit“ megérkezik, addigra minden rendben van, úgy látszólag, hogy azután a régi csapásban haladhat minden tovább. — Különös okoskodásra vall az emlékirat-válasz ezzel kapcsolatos pontja, amely szerint:

A felügyelet gyakorlására a munkások részéről semmi szükség nincsen, mert az a vasuti személyzet hivatását, illetőleg kötelességét képezi, mely a munkásházakat, laktanyákat, fürdőket, mosdó- és étkezőhelyiségeket stb. építi és fentartja.

A munkásoknak tehát semmi közük ne legyen ahhoz, hogy hol kényszeríti a Máv. őket lakni. Jellemző állapot ez és igen érthető, hogy a kereskedelmi kormány tiltakozik a vizsgálat ellen.

A podgyászdíjakat nem kívánja a miniszter ur felemelni. A megindokolása eme határozatnak bámolatra méltó.

A podgyászdíjakat azért nem kívánom felemelni, mert ez intézkedéssel az általános drágaság csak fokoztatnék, amit pedig lehetőleg elkerülné tartok.

És most mondja valaki, hogy a kormány nem követ el mindent a drágaság megakadályozására. Ime, még arra is gondja van, hogy az I-ső osztályú utasoknak kevésbe kerüljön podgyászuksuk elszállítása a gummikerekű kocsiaktól a bársonytűlűs vaggonokig.

Vajjon gondolnak-e az I-ső osztályú utasok arra, hogy azok, akik kényelmessé tenni igyekeznek az utazásukat és megkímélik őket a skatulyák és bőröndök hordásától, csupán 28 krajcártól 50 krajcárig terjedő bérrel bírnak.

Családostól annyiból élnek, amennyiből egy-egy kegyelmes urnak ebéd utáni szivarja kerti. És ezt a silány keresetet sem akarja a miniszter ur javítani. Érthetetlen eljárás ez, ha nem tudnók, hogy a szalonkocsik utasai közelebb esnek a miniszter szívéhez, mint a Máv. dolgozó tizezrei.

A podgyászfordárokról egyszerre áttér a válaszirat egy egész más témára.

A feles munka korlátozására és a keresetnek havonként kétszer való kifizetésére vonatkozó kívánalmaikat sem találom a munkások és családtagjaik érdekében fekvőnek.

Ezt leírni könnyű, a papiros oly türelmes, de szerettük volna az indokolást is hallani.

A betegség és baleset elleni biztosításról is beszél a miniszter ur, még pedig a következőképpen:

A betegség és baleset elleni biztosítás kérdésében felvetett kívánságok a teljes nyilvánosság előtt már bőségesen és ismételtén tárgyalatván, azokban a szövetség az illetékes tényezők meghallgatása után a törvényhozás elé terjesztett javaslatból ismeri álláspontomat s így e kérdésre ezúttal annál kevésbé kívánok visszatérni, mivel ennek eldöntése most már a törvényhozás hatáskörébe tartozik.

Fájdalom, megszületett az alamizna-törvény. Ehelyett nem akarunk most ezzel a tárggyal bővebben foglalkozni, annyival is inkább, mert lapunk egyik számában önálló fejezetet szántunk erre a célra.

Az alamizna-törvényt megteremtette a törvényhozás. Ami jó volt a Máv. belételeben, azt igyekezzenek elrontani, avagy részben és egészben elvenni. Erre a nemes feladatra hivatott az az ankét, anilyen az új szolgálati rendtartást fogják hosszú vajadás után megteremteni. Hogy mi mindenről lesz itt szó, azt a következő vég nélküli mondatból megérthetnők, ha ennek a mondatnak értelme volna:

Az eddig itt fel nem említett kívánalmakat, aminők a szabadság-, pihenő- és munkaidő szabályozására, az alapbér meghatározására, illetve felemelésére, a katonai szolgálatra behívottak visszavételére, a bevonulások és kiküldetések esetén nyújtandó díjazásokra, órapénzek meg-

állapítására, a kilométer-pénz felemelésére, a jutaléokra, laktanya-pótdíjak számítására, helyettesítési díjakra s egyáltalán a külön szolgálat díjazására, a fizetési bárcákra, a felebvalók bánásmódjára, a fegyelmi és rendeltetésekről az elbocsátásra, a műhelyi rendre, a meghatározott időn belül való rendszeresítésre, a kinevezésre, a besorozásra, az altiszti vizsga letételére, új szolgálati címek engedélyezésére, a lakás-igény megállapítására, tüzelő és világító anyag kedvezményre vonatkozó kívánalmak, a magyar királyi államvasutak alkalmazottai részére kiadandó új általános szolgálati szabályzatnak a szövetség részvételével folyó évi február hó 8-án kezdődő tárgyalása során kívánom és fogom eldönteni.

Hát a tárgyalás szerencsésen megkezdődött, de hogy véget mikor ér, azt még ma belátni nem lehet. **Sokkal valószínűbb, hogy a tárgyalások fennakadnak és maguk a Máv. alkalmazottak fogják diktálni az új szolgálati szabályzatot.**

Nem akarjuk az emlékirat végére biggyesztett frázisok hatását lerontani, azért nem tagolva, hanem teljes egészében közöljük le.

Kommentárt se fűzünk hozzá. Sokkal magasabb a hivatásunk, semhogy frázisok és szép szövegek bírálgatásával töltjük el időnket. Hiába a szépítőgető befejező rész, félünk, hogy akiknek az emlékirat-válasz tulajdonképpen szól, azoknak nem is lesz türelmük végigolvasni. Akik az emlékirat-válasz eddig leközölt részeit elolvasták, tisztában vannak azzal, hogy mit fognak és mit nem fognak kapni, de tisztában vannak azzal is, hogy *mi lesz?*

Amde álljon itt a válasz befejező része:

Ezekből láthatja a szövetség, hogy emlékiratának minden legkisebb részével foglalkozom. Mind az a kívánság, ami méltányos és lehető, meg is fog valósulni.

Nekem és az összkormányának is egyik legfőbb törekvésünk, hogy megfelelő szociális intézkedésekkel a közjólétet és megelégedést hazánkban általában fejlesszük s csak természetesen, hogy ez irányú törekvéseinket legelső sorban éppen a rangkülönbség nélkül mindenkor munkatársaink tekintett állami alkalmazottak körében igyekezzünk érvényesíteni.

Azt azonban a szövetségnek be kell látnia, hogy a legmelegebb jóindulatnak és a legjobb akaratnak is korlátokat szabnak az államnak egyensúlyban tartandó pénzügyi viszonyai, mert ha ezeket, bár a legnemesebb célokkal is, megzavarni engednők, a helyzetben semmi irányban sem javítanak gyökeresen, hanem épp ellenkezőleg, végeredményben súlyos visszaesést idéznének elő.

Ettől pedig a munkásokat is megóvni kívánván, figyelmeztetem a szövetséget, hogy ezek érdekében eme kívánságaiban mértéket tartson.

Budapest, 1907. évi február hó 6.

Kossuth s. k.

Ime, ez az egész, amihez „odaíent“ hónapok kellettek, hogy végre napvilágot láthasson.

Vajudtak a hegyek és egeret szültek. Biztosíthatjuk az illetékes faktorokat, hogy a Máv. munkásság ezzel a válaszzal nincsen és nem is lehet megnyugtatta. A munkásság megadja erre a válasza a csattanós feleletet. A Máv. munkások minden bizalmukat, reményüket ebbe az emlékiratba helyezték. Tudták, hogy nem kapnak meg mindent, hogy keveset kapnak. De hogy **semmit se kapjanak**, arra nem voltak elkészülve.

A bölcs kormány jobbnak látta a *kérőket* elutasítani, de a *követelőket* a szurony senki lesz képes szétzavarni. Amit az „atyai jóindulat“ appellálva nem kaptak meg, azt a saját maguk erejére támaszkodva könnyű szerrel ki fogják vinni. Nagyon jól tudjuk, hogy a kereskedelmi kormány ezzel az eshetőséggel is számolt.

Azonban előrebocsátjuk, hogy tévhitben ne ringatódzék. Ha az 1904-iki áprilisa gondol, ne feledje, hogy akkor a vasutasok szervezetlenek voltak; ha a lezajlott villamos bérharca gondol, jusson eszébe, hogy nemzeti jelszavakkal indultak harcba, de a letiprás órájában a munkások forradalmi indulója csendült fel az ajkakon.

Ezt a dalt kapta fel a vasuti munkásság, ennek a dalnak akkordjainál indul a küzdelembe és a piros forradalmi lobogó alatt biztos lesz a győzelem.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A helyi csoportok közleményei.

Bélyegző nélkül érkező leveleket nem vehetünk tudomásul.

A központi vezetőség.

A budapest-keleti pályaudvari helyi csoport értesíti a tagtársakat, hogy az egyleti helyiséget Csömöri-ut 20. szám (Lukács-féle vendéglő) helyezze át.

Az aradi helyi csoport vezetősége kéri a tagtársakat, hogy pontos lakcímként tudassák az elnökkel, *Mohai Istvánnal, Arad, Ujmicfalaka 414*, hogy a lap szétküldése a lehető legpontosabban eszközölhető legyen.

Az istvántelki helyi csoport folyó hó 23-án, szombaton este taggyűlést tart.

A zólyomi helyi csoport március hó 2-án Szepesi Gyula-féle vendéglőben taggyűlést tart. A taggyűlést ismerkedési estély követi.

A jászberényi helyi csoport március hó 3-án, vasárnap, délután 3 órakor közgyűlést tart, amelynek napirendjét az új vezetőség megválasztása, az évi jelentés és a szövetségi ügyek képezik.

A Máv. gépgyári helyi csoport február 24-én, este 6 órakor felolvasást tart az Orczi-ut 47. sz. alatti vendéglő külön helyiségében.

Az istvántelki helyi csoport 1907. évi január 27-én megtartott közgyűlésén az új vezetőségbe a következők választottak meg: Elnökök Schneider András és Landstorf Nándor, pénztárnokok Krausz Károly és Braun József, jegyzők Szöcs Áron és Antal Ferenc, ellenőrök Buchbinder Ferenc és Zárics Miklós, vezetőségi tagok Nagy Gyula, Vizi Pál, Tamás György, Stefek József, Kaloczkay István, Zgurzik István, Csehacek József, Frankovits N., Szakács Attila és Pálik János.

A helyi csoport egyben értesíti a tagtársakat, hogy befizetőnapok minden hó 2-án és 3-án és pedig az V. osztály részére 2-án, a többi osztályok részére 3-án tartatik; ha pedig ezen napok vasárnap vagy ünnepnapra esnének, úgy a következő napokon. Vezetőségi ülések minden hó második szombatján, taggyűlések pedig minden hó harmadik szombatján tartatnak és pedig 1/2-7-től 8 óráig.

A pozsonyi helyi csoport folyó hó 17-én, vasárnap délután 1/4 órakor, saját helyiségében (Stefánia-ut 7. sz., Rezsnyák-féle vendéglő) havi taggyűlést tart. Kérjük a tagtársakat, minél nagyobb számban megjelenjen.

A munkácsi helyi csoport vezetőségébe beválasztottak: Magyar Gáspár elnök, Kiss József II. elnök, Oláh Ferenc és Batori Gyula jegyzők, Zsirus Gyula pénztárnok, Tóth József és Molnár János ellenőrök. Bizalmiférfa: Halász János, Tóth István, György János, Balogh Sámuel, Brehowszky András, Hajdu János, Bacsonyi Gábor, Gajdos János.

A verseci helyi csoport vezetősége minden hó 1-ső és 3-ik szombatján este 7 órakor választmányi ülést tart. A tagdíjhátralékokban levőket figyelmeztetjük kötelességük teljesítésére, nehogy esetleg káruk legyen, ha tagsági jogaitól elesnek.

Vinkovce. Az itteni munkástársak e hó 20-án, vasárnap délután 3 órakor, tartották meg a helyi csoport alakuló gyűlését, melyen a központot Demetrovics Viktor számtiszt tagtársunk képviselte.

Az elhangzott buzdító, oktató és felvilágosító beszédek után megválasztották a tisztkart. Elnök lett Stojcie Szvetozár, másodelnök: Platnik János, jegyző: Lutró Antal, pénztárosok: Stojcie István és Kertmegi László, ellenőrök: Langenecker Adam és Obucin Antal, bizalmiférfa: Kristóf Fülöp, Nagy István, Tóth János, Krekic Sztankó (Vinkovce), Kramarcssek Lajos (Nustár kifizetőhely).

A pozsonyi helyi csoport új vezetőségi tagjai: Elnök Izsó János, jegyző Balogh G., pénztáros Pinter Géza, vezetőségi tagok: Kozsi János, Nuszbaum Adolf, Világos Pál, Izsó Mihály, Pászto Ferenc, Major Sándor, Kimnach Gusztáv, Pap János, Ugróczki János.

A ceglédi helyi csoport új vezetősége így alakult meg: Elnök Tóth József, jegyző Polánszky József, pénztáros Károly Mihály, ellenőrök Czinige Imre és Viczok András, vezetőségi tagok Baunok Márton, Orosz Sándor és Goriva András.

A kolozsvári helyi csoport új vezetőségi tagjai a következők: Elnök Hollosi N., jegyző Perényi V., pénztáros Erdei F., ellenőrök Mihály E. és Kovács M., vezetőségi tagok Papp Károly IV., Papp Károly V., Virág Gy., Somlai I., Hosszu P., Ambrus Zs., Morvai J., Szöcs L., Balog J., Lupu E.

A nyiregyházi helyi csoport vezetőségébe beválasztottak: Margitai Sándor elnök, Nagy László jegyző, Varga István pénztáros, Csizmadia Sándor és Boros András ellenőrök, Miholecz Márton, Szabenszky János és Orbán József bizalmiférfa.

A gyulafehérvári helyi csoport új vezetőségi tagjai: Török József elnök, Török Sándor jegyző, Gyulai Sándor pénztáros, Szénássy Lajos és Viski Lajos ellenőrök, Kondrács Pál és Soós Zsigmond bizalmiférfa.

A csoport vezetősége értesíti a tagtársakat, hogy ezentul az elnök lakásán, Szent Imre-ut 7. sz. alatt, minden csütörtökön este 7 órakor értekezlet tartatik. Minden hó első vasárnapján d. u. 2 órakor taggyűlés a Benedek-féle vendéglőben.

A pécsi helyi csoport vezetősége folyó hó 27-én, szerdán este, Kossuth-utca 19. sz. alatt ülést tart. Március 6-án, este 7 1/2 órakor pedig taggyűlés lesz, amelyre az összes tagoknak eljőnni kötelesség.

A tövisi helyi csoport folyó hó 24-én, vasárnap, d. u. 3 órakor, a Kerekes Sebestyén-féle vendéglőben gyűlést tart, amelyre az összes környékbeli vasutasokat is meghívjuk.

A kisújszállási helyi csoport új vezetőségi tagjai: Nagy S. elnök, Karakas I. alelnök, Nagy I. jegyző, Kiss I. pénztáros, Simon P. és Zilahi J. bizalmiférfa, Varg L. és Oláh István ellenőrök, Kéri Sándor vezetőségi tag.

A petrozsényi helyi csoport folyó hó 25-én, este 7 órakor taggyűlést tart. A vezetőség kéri a tagtársakat, hogy tagkönyveiket is hozzák magukkal. A hátralékos tagokat kérjük kötelességüknek eleget tenni, ellenkező esetben a tagok sorából töröltetnek. Március 11-én választmányi ülést tartunk.

A lepszényi helyi csoport a megüresedett pénztárnoki tisztségre Molnár Jánost, ellenőrnek Somogyi Istvánt választotta meg.

Az aradi helyi csoport folyó hó 26-án taggyűlést tart. Tagtársak! A napirend fontos, mindnyájan eljőjtek!

Az új-zsolnai befizetőhely bizalmiférfa Szabó János vonatkiséző lakatos, lakik Zsolna, Rájeczi-ut 406. sz. alatt. Kéri a tagtársakat, hogy tagdíjaikat a fizetések alkalmával ő hozzá juttassák, akadályoztatása esetén pedig Bellán Jánosnak.

A rákoskeresztúri helyi csoport minden hó 3-ik vasárnapján taggyűlést tart. (Kezdeté 3 órakor.)

A dombóvári helyi csoport új vezetőségi tagjai: Elnök Simon Károly, alelnök Pleheisz Gyula, jegyző Mikolovits Imre, pénztáros Sebők Ferenc, ellenőrök Gotthard István és Turos Sándor, vezetőségi tagok Zsebeházy Vendel, Szklenár János, Csörge Vendel, Korányi Elek és Séllei Istv.

A csoport vezetősége felkéri a tagokat, hogy tagkönyveiket mielőbb adják át a bizalmiférfaiknak. Egyben értesítjük a tagokat, hogy folyó hó 24-én helyiségünkben értekezletet tartunk, melyre minél teljesebb számban való megjelenésüket kéri

a vezetőség.

Nyugtázások.

A Keleti helyi csoport Szilveszter-mulatságán felülfizettek: Sándy József —40 kor., Szalay Lukács —80 kor., Farkas Izor 1.— kor., Dénes Gyula 1.— kor., Hugyecz József 1.— kor., Stiglitz Ferenc 1.— kor., Stefanek József 1.— kor., összesen 6 kor. 20 fill., melyért ezton mond köszönetet

a vezetőség.

Nyugtázások. A szegedi helyi csoport sikerült szilveszteri estélyt rendezett. Felülfizettek: Kovács József 2.—, Katona István 2.—, Csonka József 1.—, Csonka János 1.—, Szűcs József 1.—, Jakobi Péter 1.—, Horváth György 1.—, Katona Lajos 1.—, Rittler Mihály 1.—, Kalmár N. —80, Molnár István 80.—, Hajdu János —50, Czente Gyula —40. Nagy György Imre —30, Sallai József —30, Biczok József —30, Dobó István —20 fillér. A felülfizetésekért ezton mond köszönetet

a vezetőség.

A gyomai helyi csoport f. hó 13-án zártkörű táncvigalmat rendezett. Felülfizettek a következők: Hegedűs József váltóór —40, Sütő Dániel —40, Szerető Sándor —40, Pekete Elek —40, Kovács Sándor —20, Domokos József —40, id. Ceglédi Sándor —40, Gaál Domokos rakt. —20, Vass Dezső hiv. 1.40, Kréniksz —40 fillér, összesen 4 korona 20 fillér. Kiadása volt a helyi csoportnak 38 korona 98 fillér. Bevétel 56 korona 22 fillér. Az összes maradvány 17 korona 26 fillér. A bevétel a könyvtár javára fordítottatik. A felülfizetésekért ezton mond köszönetet

a vezetőség.

A gyomai helyi csoport január 13-án tartott táncvigalmán a következők felülfizetéseit köszönettel nyugtazzuk, u. m.: Vass Dezső 1.40, Gaál Dom. —40, Ceglédi Sándor —40, Kovács Sándor —40, Pekete Elek —20, Hegedűs József —40, Sütő Dániel —20, Szerető Sándor —40 kor.

A nagybecskereki helyi csoport jux-estélyén felülfizettek: dr. Váradi Imre 8.40, Vas-és fém-munkások 4.20, Szorady István 2.80, Kovács János 2.—, Kugler S. 2.—, Kocsis Mihály 2.—, Germán Péter 1.80, Varnay N. 1.20, id. Machalek János 1.—, Klier Pál 1.—, Tóth István —60, Machalek András —60, Oszinszky András —40, Herczog Mór —40, Stocker F. —40, Antonin Lázár —40, Kiss N. —20, Sextius N. —40 kor.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége pécsi csoportja által a Scholz-féle régi sörházban 1907. évi február hó 2-án tartott táncmulatságon felülfizettek: Szigeti Frigyes 20.—, Zsolnay Miklós 10.—, Keresztény János 7.—, Schmidt András 6.—, három zágrábi tagtárs 6—6, Troszer József 5.—, Számp Adam 5.—, Lach Henrik 5.—, Roth Mátyás 5.—, Földvári Ferenc 5.—, Veindorfer János 5.—, Krákonvi Ferenc 5.—, Szigeti Lajos, Siklódi Tamás, Jánosi (Engel) Adolf Fuchs Gyula és neje, id. Járányi István 4—4, Engel Mór, Szabó József 3—3, Himmel Ferenc 2—2, Rozgonyi György, Révai János, Blüh Samu, Pártos Gyula, Helvach János 2—2, Dittrich Henrik, Rozner Félix, Vogt István, Mátéovits István, Konrad Gyula, Kiripovszki József, Kovács György, Koller Gáspár, Egy Elek, Molitor Antal, Csapó István, Tóth Sándor, Hradil Gyuláné, Vekeli István 1—1 koronát, Hegedűs István, Járásy István, Szabó N., N. N. 40—40 fillért, Hadnagy N. 20 fillért. Összesen 140 kor. 20 fillér. A rendezőség ezton mond köszönetet a felülfizetésekért.

A munkácsi helyi csoport február hó 10-én tartott táncmulatságán a következők fizettek felül: Fenyesy Miklós oszt. mérnök 5.— kor., Szabó János m. fűtő 3.— kor., Tóth József 1.— kor., Adam Ferenc p.-őr 2.— kor., Magyar Gáspár 1.— Farkas Rudolf —40 kor., Szécsényi István —40 kor., összesen 12 kor. 80 fill. A felülfizetésekért ezton mond köszönetet

a vezetőség.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége szombathelyi csoportja által rendezett farsangi mulatságon a következő felülfizetések folytak be: Goldstein Béla D. V. áll. főnök 6.— kor., Havass Imre D. V. fűtőházi főmérnök 4.— kor., Baicsy Lajos forg. tiszt 4.— kor., Krizmanits János vendéglős 3.— kor., Halász Antal 3.— kor., Kálóczy István 3.— kor., Bürger Jakab 3.— kor., Friselman Ernő 2.— kor., Pusker József 1.— kor., Szalay János 1.— kor., Hlavacsek Béla 1.— kor., Takács János 1.— kor., Szvidrán József 1.— kor., Kárpáthy János 1.— kor., Mendy János 1.— kor., Leigeb János —40 kor., Magyar János —40 kor., Menesics Károly —40 kor., mely összegért ezton mond köszönetet

a rendezőség.

A MÁV. CSÓDJE ÉS A VASUTASOK.*

A MÁV. kénytelen volt forgalmát már két ízben is korlátozni, mert tökéletlen berendezései és gyarló igazgatása nem képes megbirkózni azokkal a nagyarányú igényekkel, amelyeket a minden oldalon mind jobban és jobban fellendülő gazdasági fejlődés vele szemben támaszt. Nagyon tévedne az, aki talán azt hinné, hogy a MÁV. forgalmának két izbeni megbénulása csak muló jelenség, amely az időjárás jobbrafordulával magától megszűnik, mert ez a kóros állapot most már mindaddig pusztítani fogja az amugy is már kissé kivénhedt szervezetest, amíg nem akad egy olyan orvos, aki a betegséget gyökeresen orvosolni tudja. Erre pedig ma, fájdalom, kilátásunk nincsen, hiszen a nagy nemzeti kormány férfiai között egyetlen egy sincsen, akinek csak némi érzéke is volna a közlekedési politika helyes irányításához. E hasábkon jósoljuk meg, hogy a most fenforgó bukásai állapotok *újbol meg fognak ismétlődni*, mielőtt a forgalmi korlátozások feloldatnak, mert a korlátozás folytán visszatartott áruk egész tömege zudul majd a pályaudvarokra, amelyek gyarló térviszonyaik miatt megint csak be fognak tűmődni és így újból előáll az az állapot, amely az országnak, de különösen a fővárosnak annyi kalamitást okozott. Pedig ezek a dolgok előreláthatók voltak, mert hiszen a kedvező természetviszonyokról a kormány pontosan tájékoztatva lett az ország minden részéből, tehát módjában állott volna a szükséges intézkedéseket már idejekorán megtenni; *gondoskodott volna a kocsipark megfelelő kiegészítéséről; intézkedhetett volna, hogy a torlódások kezdetén a beérkező rakományok és rakodóhelyek bértelmei azonnal felmondassanak; számítania kellett volna arra is, hogy az előrelátható nagy forgalom lebonyolítására a normális viszonyok között elégséges személyzet a túlfeszített munka következtében kidúl, tehát előre kellett volna megfelelő tartalék személyzetről gondoskodni.*

A forgalom ilyen nagyarányú megbénulását tehát csak csekélyebb részben okozta a nagy forgalom és a kedvezőtlen időjárás, a legnagyobb részben az igazi ok a kormány abszolút tehetetlensége volt. Mint már mult számunkban említettük is, *a kegyelemdíjást valójában a vasúti személyzet teljes elkedvetlenedése adta meg a MÁV. forgalmának.* Ez alatt nem a szó szoros értelmében vett passzív rezisztenciát kell érteni, mert hiszen ez a mi viszonyaink között a forgalom teljes szünetelését idézte volna elő, hanem egyszerűen csak különbség volt a régi munkakedv és a mostani munkakedv között. A vasutasok ez alkalommal csak kötelességszerűleg és nem önfeláldozóan dolgoztak. Ez a kis különbség szülte meg azután ezt a szomorú eredményt.

A vasutasok lelki világával nem törődött senki; senki se ismerte fel azt a hatalmas változást, ami rövid idő alatt a vasutasok érzelmeiben bekövetkezett. Sokat ígértek nekik, tehát sokat reméltek, de semmit se valósítottak meg az ígéretekéből, tehát a sok csalódás teljesen elkedvetlenítette őket. Üres és hazug híresztelésekkel a végsőkig felcsigázták várakozásaikat, noha jól tudták, hogy az ígéreteknek még csak a negyed-részét sem lesznek képesek beváltani. Politikai célokra akarták szervezni őket, ez a szándékuk azonban csak részben sikerült, mert a szándékot hamarosan felismerő budapesti vasutasok egyenesen kiragadták magukat a Battlyány-féle szentkoronás szövetség befolyása alól, ahol a kirendelt nemzeti őrszemek egyenesen azon dolgoznak, hogy a vasutasokat üres ígéretek hangoztatásával a saját táboruknak megtarthassák. Hogy azon-

ban a vidéki vasutasok sem hajlandók továbbra is pojacaszerepet játszani, arról bizonyosságot tettek a január 27-iki gyűlésükön, ahol egyenesen megmondták a grófi elnöknek, hogy a további szemfényvesztéseket nem hajlandók eltűrni, hanem ha a nemzeti jelszavak alatt nem lelhetik fel anyagi és erkölcsi érdekeik támogatását, oda mennek, ahol azt feltalálhatják, — a szociáldemokratákhoz. Lehetséges, hogy a koalíció kiküldött megbízottjai, Battlyány gróf és Bakonyi Samu, nem tulajdonítottak ezeknek a kijelentéseknek nagyobb fontosságot, rákértezve azonban becses eredmény már ez is, mert ez csak azt dokumentálja, hogy a magyar vasutasok is kezdik már látni azt az egyenes utat, amely a kifizűtött célhoz egyedül vezethet csak és hogy belátják immár, hogy nekik is csak úgy, mint munkástársaiknak, hol van az igazi helyük.

Ébredsz az öntudatuk s látják immár, hogy érdekeik megvédelmezését nem üres politikai jelszavakra és jól született férfiak tekintélyére, hanem csakis a saját erejükre bízhatják. Ebben a nagy kiábrándulásban teljes erővel segíti őket úgy a kormány, mint az igazgatóság is, azokkal a reakciós irányú intézkedéseivel, amelyekkel a vasutasok egyéni szabadságát minduntalan megnyirbálni törekszik. Eddig csak merev elutasítással inzultáltak őket, most már üldözik is. Olvastuk a MÁV. igazgatóság egy rendeletét, amelyben szigorúan megtiltja alkalmazottainak, hogy szövetségük érdekében agitáljanak, s aki ezt ezentúl tenni merészkedik, az ellen szigorú fegyelmi vizsgálatot fog indítani, sőt az esetleg erre a célra felhasznált szabadjegyek értékét is megfizetetti az illető „agitátorokkal”. Parvasapientia regitur mundus! ** A MÁV. igazgatóságának ezen obskurus rendelete egy magában többet agitál, mint száz jótörkű agitátor. Mert jó lenne, ha valaki felvilágosítaná a vasúti direktorokat és a kormányon ülő szabadsághűsöket, hogy nincs annál veszedelmesebb agitáció, mint amikor maguk a tények agitálnak! Különösen pedig a tulipán jegyében megfogant nagy kormányt figyelmeztetjük rá, hogy az ébredő vasutasokat ilyen muszkaizű rendeletekkel ne izgassák fel olyenkör, mikor ők maguk is jól tudják, hogy a tüze olajat öntenek. Nagyon különös az, hogy a szabadságot torkaszakadtából kiabáló kormány uralma alatt adott ki olyan szabadságellenes rendeletet, amilyent Tisza István is csak egyszer adott ki s azt is megszájkolták a vasutasok. Jól vigyázzanak tehát a haza omlópai, nehogy az amugy is béna szárnyas-kerék az ilyenfajta rendeletek következtében még jobban megbénuljon...

LEVELEZÉS.

Istvántelki szertári munkások helyzete. Itt a munkások állati módra dolgoznak. Még ráadásul van egy suszterből lett hivatalszolga termester-helyettes, aki annyiba nézi a munkást, mint a kutya a kapufélfát. Kijelenti, aki vasárnap nem megy dolgozni, *azt büntetésből elbocsátja.* Előfordult, hogy egy munkástársunk kért egy napi szabadságot, mert a nagy havazás miatt nem tudott bejönni, mivel távol lakik. Otthon maradt. Mikor bejött, kiadta a könyvét, mert egy nappal tovább maradt. Hát olyan nagy bűn ez akkor, ha az a nap nincs is megfizetve annak, aki hiányzik és ha a termester Pintér Károly ur elküldi őt vagy hat embert fát vágni egy fél napra az állam költségén, az neki szabad? Kérjük a szertárfőnökséget, állítson oda képzett embert, ne hivatalszolgát.

Budapest. (A mérnök ur büntet.) Talán egy kis belátás, egy kis méltányosság is beférkőzhetnék Hayas Ármín mérnök ur szívébe, hiszen az Ármínok egyáltalán nem szoktak kegyetlennek lenni a XX. században. A mérnök ur mégis kegyetlenebb volt, mint amennyire becses neve engedte volna.

** Kevés bölcseséggel kormányozzák a világot.

Ugy történt a dolog, hogy a kocsisztítók dolgoztak a pályaudvaron. A tolatás megzavarta őket és nem dolgozhattak a mozgó kocsik alatt, amit a világ legvittebb Ármínja sem tudna elkövetni. A munkások egy II. oszt. kocsii folyosóján várták a tolatás végét. A mérnök ur meglátta ezt a szörnyű bűnt és 10—12 munkást 50 fillérre, kettőt 2—2 koronára, egyet 8 koronára büntetett. Azonkívül elbocsátást is helyezett kilátásba.

Az istenért, Havas Ármín ur, hát a felakasztás hol maradt?!

Arad. (Az urak pofoznak.) Az itteni álmóson — mint máshol olvasható — halálos végű szerencsétlenség történt. Ilyesmi is csak az olyan fűtőházban történhetik meg, ahol a Tar Sándorok rá vannak szabadítva a munkásokra, meg aztán a többi kicsi urak, például egyes mozdonyvezetők *pofozzák a fűtőt.* Vannak olyanok is, akik ezt helyeslik, szerintük örüljön az a paraszt, ha egy művelt ember pofon üti. A műveltség netovábbja Teleki mozdonyvezető ur is és ha ez továbbra is így megy, akkor jövőnk adatokkal.

Szerkesztői üzenetek.

H. J. Debrecen. Igen ügyesen és okosan megírt dolog. Ha munkástársaink közt sokan tudnának így agitálni az alkoholizmus ellen, akkor ez a mozgalom a vasutasság körében szép sikert érhet el. Köszönjük a cikkét, de már hasonlót közöltünk régebben.

Piski. Itt nyugtatjuk, hogy mult számunk egy cikkében közölt diszes névsorból — a denunciansok névsora volt ez — *Turka Béla* neve kimaradt.

M. L. Budapest. Mindkettőt eltettük. Közlésüket egyelőre nem ígérhetjük, mert e téren igazán tultermelésünk van.

Tokaj. Nyugodjanak meg a munkástársak és hagyják futni azt a szerencsétlen Perge Istvánt. Jobb, ha kihull a fergesé. Aki nem a szövetség tagjai közé való, aki nem öntudatos munkás, akiben nincs meg a szolidaritás testvéries érzete, olyanra nincs szüksége a vasúti munkásság szervezett táborának. Az ilyen embernek a gyalázkodása sem lehet sértő, mert tényével megmutatta, hogy munkástársaink előtt alul van azon a színvonalon, ahonnan valaki megtorlást érdemlő sértést követhet el. A kutya csak ugasson, a karaván haladni fog.

Mész. Józ. Szeged. A büntető törvénykönyv 83. §-a szerint a 12 évet meg nem haladott gyermeket nem lehet büntetni. Ha meg is haladta, nem hisszük, hogy bűnvádi eljárást lehessen indítani közönséges gyerekes verekedésért.

Tóvisi tagtársak. Igazuk van. Akit a közgyűlés tisztségekre megválasztott, annak helyt kell állani, ha még oly nagyon szorongatják is. Leköszönni ily esetben — gyáváság.

Szombathely. Szabó István raktári csoportvezető a szövetségünkől kilépett és keresztényszocialissá lett. Okosan tette, mert ezzel megelőzt bennünket, t. i. mi léptettük volna ki.

Balatonszentgyörgy. A pályamunkások 20 fillér javítást kaptak. Simon József csoportvezető ezt annyira a szívére vette, hogy kilépett közülünk. Akinek a munkások helyzetének a javulása fáj, az igazán nem való közénk.

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet**

Világosság könyvnyomda r.-t Budapest, Nyár-utca 1.

CSERE.

Géplakatos Nyugati fűtőházból cserélne Istvántelki főműhelybe.

Kazánkovács Debrecenből cserélne Istvántelki vagy Északi főműhelybe.

Géplakatos temesvári műhelyből cserélne óhajt Istvántelki főműhelybe.

Géplakatos debreceni műhelyből, cserélne bármely budapesti műhelybe.

Vasestengályos szabadkai műhelyből, cserélne budapesti, kaposvári vagy temesvári műhelybe.

Kazánkovács Miskolci műhelyből cserélne Budapestre Istvántelki vagy Északi főműhelybe.

4 lakatos és 1 esztengályos óhajt cserélni az aradi fűtőházból bárhova.

Fűtőházi géplakatos Szabadkáról cserélne bármely budapesti műhelybe.

Összes címek a kiadólévatalban.

* A „Munka Szemléje”-ben, ebben az előkelő, tudományos folyóiratban olvassuk a következő fejtegetéseket, amelyeket ismertünk annak a bebizonyítására, hogy az elfogulatlanul ítélők felfogása azonos a miénkkel. A cikk különben is rászolgált arra, hogy a vasutasok széles körei is elolvassák.